

Mededelingenrubriek

Activiteiten van de Vereniging voor Statistiek.

Notulen ledenvergadering Sociaal Wetenschappelijke Sectie van de VVS, gehouden op woensdag 15 december 1976 van 15 tot 17 uur te Utrecht in hotel "Pays Bas" (wegens waterschade in Hotel Smits).

Aanwezig: ongeveer 40 leden/belangstellenden.

1. Wetenschappelijk gedeelte.

Prof.dr. Robert L. Kahn (I.S.R., Univ. of Michigan, U.S.A.)

houdt een inleiding op het thema

"Current methodological questions in survey research",

waarin hij vertelt van een vergelijking tussen persoonlijke ("face-to-face")

en telefonische benadering van informanten voor survey onderzoek.

2. Huishoudelijk gedeelte.

a. verkiezing nieuw bestuur

Aangezien zich geen tegenkandidaten hebben gemeld, stelt voorzitter Stouthard voor de kandidaten voor het nieuwe bestuur bij acclamatie te verkiezen. Hetgeen gebeurt.

Het nieuwe bestuur bestaat uit:

G. Mellenbergh (voorzitter) (UvA)

W. van Schuur (secretaris) (RUG)

A. Felling (KUN)

B. Niemöller (UvA)

C. Middendorp (Steinmetz archief)

W. Saris (VU)

Stouthard draagt de leiding van de vergadering én het archief over aan voorzitter Mellenbergh.

Deze bedankt het vorige bestuur voor hun werkzaamheden.

b. mededelingen van het nieuwe bestuur

- de voorzitter geeft een kort historisch overzicht van het ontstaan van de groep, waarvan vertegenwoordigers zich kandidaat hebben gesteld voor het nieuwe bestuur van de SWS/VVS, en welke verantwoordelijk is voor het eerste nummer van de Methoden en Data Nieuwsbrief van de SWS/VVS.
- Daar het nieuwe bestuur uitsluitend bestaat uit leden van de (para-)universitaire gemeenschap, merkt de voorzitter op, dat het wellicht aanbeveling verdient het huidige bestuur uit te breiden met een vertegenwoordiger uit "het bedrijfsleven".
Ter vergadering geeft niemand blijk zelf als zodanig te willen fungeren. Mochten zich voor deze bestuursplaats kandidaten aanmelden, dan zal de uitbreiding van het bestuur op de eerstvolgende ledenvergadering aan de orde komen.
- Over de Methoden en Data Nieuwsbrief deelt de voorzitter mee:
 - het is de bedoeling dat het blad driemaal per jaar uitkomt;
 - we willen de eerste nummers aan thema's koppelen, maar het is niet zeker dat we dat kunnen volhouden;
 - het tweede nummer, dat half februari zal uitkomen, zal - voor wat de modellen sectie betreft - gewijd zijn aan graphen analyse;
 - de artikelen die we willen opnemen behoeven niet helemaal 'af' te zijn, het mag 'informeler';
 - ook willen we nieuws verspreiden over cursussen, lezingen, colloquia, etc.
- verdere activiteiten van het bestuur:
Het bestuur neemt zich voor tweemaal per jaar een wetenschappelijke bijeenkomst te organiseren.

C. Discussie

Mokken geeft een overzicht van wel en wee der SWS/VVS sinds de oprichting en gewaagt van een 'nieuw elan'.

Op zijn vraag of gevorderde studenten lid van deze sectie kunnen worden, wordt bevestigend geantwoord.

't Hart vraagt of het nieuwe bestuur ook activiteiten zal ontwikkelen op de komende Statistische Dag (april 1977).

Stouthard antwoordt dat het zojuist gedechargeerde bestuur voor de Statistische Dag een symposium over verkiezingsonderzoek zal organiseren.

Stouthard verzoekt het bestuur op korte termijn te komen tot een huishoudelijk reglement. Dit wordt toegezegd.

WHvS, 20-12-1976

Contactgroep Statistische Programmatuur

P.J.S. Boon

Geschiedenis

- December 1975 nummer VVS-bulletin: oproep aan belangstellenden in een contactgroep statistische programmatuur door B.G. Wiggers, voorzitter VVS.
- 8 april 1976 : bijeenkomst belangstellenden te Utrecht.
besluit : er moet een contactgroep komen; er wordt een voorbereidingscommissie ingesteld.
- De voorbereidingscommissie komt drie keer bijeen, stelt een ontwerp-reglement en een discussiestuk over subgroepen op, houdt een enquête onder de belangstellenden.
- De enquête levert 45 respondenten op; het merendeel is lid van de VVS, Statisticus dienstverlenend (met software beheerder als goede tweede), gebruikt CDC (voor IBM) en FORTRAN (net voor Algol) en SPSS (tweede BMD). Uitwisseling wordt het belangrijkste gevonden, gevolgd door discussie rond een specifiek pakket (SPSS). Bij de speciale toepassingen zijn regressie, tijdreeksenanalyse, variantieanalyse en clusteranalyse favoriet. De mediaan van de beschikbare tijd ligt bij 8 uur; de bereidheid voor contactpersoon of een functie in het dagelijks bestuur is in ruime mate aanwezig.
- 1 september 1976 : Formele oprichting contactgroep Statistische Programmatuur (CSP).

Dagelijks Bestuur van de CSP

H.J. Blanksma	- CRI, R.U. Leiden	- voorzitter
L.Th. van der Weele	- Rekencentrum, R.U. Groningen	- secretaris
A. van Meurs	- ISAR, Philips, Eindhoven	- penningmeester

Het Dagelijks Bestuur plus de contactpersonen der subgroepen vormen het Bestuur van de CSP.

Instelling subgroepen

Op grond van uit de enquête verkregen informatie stelt de Voorbereidingscommissie instelling van zes subgroepen voor. Voor Variantieanalyse blijkt slechts een belangstellende aanwezig te zijn, waarom besloten wordt deze subgroep voorlopig niet in te stellen. De overige vijf maken een afspraak voor een eerste bijeenkomst.

subgroep : Clusteranalyse

contactpersoon : W. van Schuur - FSW

Oude Boteringstraat 23 Groningen

Deze groep telt ongeveer 14 man en houdt voortaan iedere eerste woensdag van de maand vergaderingen in het Centrum voor Data-Analyse in Utrecht. De groep stelt zich niet de analyse van de clusterprogramma's uit alle grote pakketten ten doel, maar richt zich op evaluatie en verbetering van CLUSTAN. Op een paar na hebben de deelnemers vrij weinig ervaring met clusterprogramma's en vormen derhalve kennisvermeerdering en evaluatie van technieken een belangrijk argument voor deelname.

subgroep : Opzet statistische pakketten in het algemeen

contactpersoon : J.B. Dijkstra - Rekencentrum THE

Insulindelaan 2 Eindhoven

Deze groep telt ongeveer 16 man, waarvan de meesten zelf software-constructeur zijn. Ongeveer de helft bestaat uit medewerkers van universiteiten en hogescholen.

De groep komt eens per anderhalve maand samen. Eén van de doelstellingen is het streven naar een collectie elementaire statistische procedures en routines (computer onafhankelijk) op landelijk samenwerkingsniveau.

subgroep : Regressieanalyse

contactpersoon : W.J. van Enk - Centrale Directie PTT

Prinses Beatrixlaan 18 Den Haag

Deze groep telt ongeveer 10 man en heeft op een van haar voorgaande bijeenkomsten een inventarisatie gemaakt van de regressie-programma's die bij de leden aanwezig zijn. De programmatuur uit de bekende pakketten bleek betrekkelijk weinig gebruikt te worden; de meeste gebruikten eigen programmatuur.

Tijdens een andere bijeenkomst is gesproken over de normen aan de hand waarvan een programma beoordeeld kan worden.

subgroep : SPSS

contactpersoon : P.J.S. Boon - Universitair Rekencentrum

Toernooiveld Nijmegen

Deze groep bestaat uit ongeveer 24 man en heeft besloten om een onderverdeling te maken in belangstellenden voor :

- stroomlijnen van cursussen (d.m.v. b.v. practicumhandleidingen die het kritisch gebruik bevorderen en het evt. opzetten van een videocursus)
- documentatie (aanbevelingen over verspreiding en onderhoud van goede update-informatie)
- implementatie (onderzoek naar de implementatie van SPSS)
- uitbreidingen (implementatie van nieuwe procedures, appendices en de evt. conversie van STAP)
- coördinatorencommissie, waarin de diverse computermerken verzameld zullen worden.

De diverse werkgroepen bepalen zelf hun bijeenkomstfrequentie en rapporteren op de twee-maandelijks bijeenkomst van de subgroep.

subgroep / Tijdreeksenanalyse

contactpersoon : A.H.G. Doesburg - Centrale Directie PTT
Prinses Beatrixlaan 18 Den Haag

Deze groep telt ongeveer 11 man en denkt zesmaal per jaar samen te komen. De groep wil eerst een inventarisatie en beoordeling van tijdreeksenanalysemethoden uitvoeren en pas in een later stadium de programmatuur bekijken. Een van de weinige pakketten op dit gebied is het econometrische pakket COMET (Univac).

Verslag van het "International Symposion on Recent Developments in Multi-dimensional Scaling and Related Areas" (Aken, van 5 tot 11 december 1976)

Dit symposion, georganiseerd door de afdeling Psychologie van de Rijnland Westfaalse Technische Hogeschool, bleek in de eerste plaats bedoeld te zijn om onze duitstalige kollega's bij te scholen en zodoende de duitse sociale wetenschappen 'eine infrastrukturelle Injektion' te geven. Het symposion was niet internationaal kwa deelnemers (op de 5 nederlanders en een enkele oostenrijker na), maar kwa genodigde sprekers (Amerika, Zweden, Israel) en de 'recent developments' waren soms niet erg recent of niet erg ontwikkeld; dat het al met al toch een leuke week werd kwam vooral door de uitwisseling van kontakten en doordat het toch altijd wel wat heeft, de 'big shots' zelf te zien vertellen.

In zijn openingswoord benadrukte prof. Feger de rol die multidimensionele schaaltechnieken in de sociale psychologie beginnen te spelen als vormgevers van meer structurele theorieën (impliciete persoonlijkheidstheorie, kognitieve konsistentietheorie). Een dergelijke ontwikkeling heeft onvermijdelijk tot gevolg, dat vanuit de 'gebruikers' nieuwe behoeften worden geuit: plaatjes i.p.v. tabellen prima, maar wat te doen met asymmetrische gelijkenissen? Bomen i.p.v. sociogrammen, prachtig, en kunnen nu ook nog individuele verschillen beschreven worden? Vooral op dit soort vragen hoopte Feger dat het symposion een licht zou werpen.

Als eerste spreker trad op Amos Tversky (Jeruzalem): "Similarity structures: feature matching versus distance models". Na een inleidende aanval op de metrische assumpties die ten grondslag liggen aan afstandsmodellen voor gelijkenisgegevens - de minimaliteitsaanname $d(a,b) \geq d(a,a) = 0$ wordt bijv. in tal van identifikatie- en rekognitieexperimenten geschonden; de symmetrie-eis $d(a,b) = d(b,a)$ vaak ook, zonder dat men dit uitsluitend aan 'response bias' kan toeschrijven; en de overigens moeilijk toetsbare driehoeksongelijkheid $d(a,b) \leq d(a,c) + d(c,b)$ wordt vaak geschonden in stimulusdomeinen waar gemakkelijk een verandering van gezichtspunt optreedt: Jamaica lijkt behoorlijk op Cuba (geografisch), Cuba lijkt behoorlijk op Rusland (politiek), maar Jamaica en Rusland lijken absoluut niet op elkaar - presenteerde hij een op puur kwalitatieve (verzamelingstheoretische) aanamen gebaseerd zgn. 'feature matching' model waarin, grof gezegd, de gelijkenis tussen twee objecten gedefinieerd wordt als een lineaire functie van hun aantal gemeenschappelijke en distinkatieve kenmerken. Dit model is te zien als een generalisatie van Restle's aspekt-afstandsmodel. Men kan er in principe asynme-

trische gelijkenissen mee verklaren en konteksteffekten. Als voorbeeld van het eerste noemde Tversky een aantal experimenten waarbij de salientie of prominentie van de stimuli als verklaring wordt gebruikt (Mexico lijkt meer op de USA dan andersom omdat de USA prominenter is, d.w.z. meer distinkatieve kenmerken heeft dan Mexico); als voorbeeld van het tweede een aantal studies waarbij de diagnosticiteit van kenmerken gevarieerd wordt (de gemiddelde gelijkenis tussen een aantal snaarinstrumenten verandert niet wanneer men een bas aan de stimulus toevoegt, maar wel als er een klarinet bijgestopt wordt, d.w.z. als het (diagnostisch) gewicht van de gemeenschappelijke kenmerken toeneemt).

Het minst overtuigende gedeelte van de presentatie van Tversky was misschien wel z'n poging uit het feature-model een grafische representatie of, zo men wil, schaalmodel af te leiden. Via een aantal simplificerende assumpties kwam hij hierbij uit op het additieve klustermodel (ADCLUS) van Shepard en Arabie of een hierarchisch klustermodel ala Johnson.

De eerste dag van het symposion werd besloten met een verhaal van Orth (Kiel): "On the foundations of multidimensional scaling: an alternative to the Beals, Krantz and Tversky approach". Via een meettheoretische aanpak probeerde hij noodzakelijke en voldoende voorwaarden te vinden om een gelijkenismatrix weer te geven in een metrische ruimte zonder een zgn. produktstructuur voor de verzameling stimuli aan te nemen.

De tweede dag werd geopend door Doug Carroll (Bell Telephone Labs): "The new frontiers in MDS: discrete and hybrid models". Al enige jaren houdt Carroll zich bezig met het probleem een bestpassende hierarchische boomstructuur te vinden bij een gegeven matrix van gelijkenissen. Na enige omzwervingen in het land der diskrete programmering is hij nu terechtgekomen bij een gradientmethode die de gebruikelijke stressformule minimaliseert, waarbij de voorwaarde dat boomafstanden moeten voldoen aan de ultrametrische ongelijkheid is ingebouwd als een zgn. penaltyfunctie. Als men dan afstanden heeft gevonden die zoveel mogelijk op de gegeven (dis)similarities lijken en aan de ultrametrische ongelijkheid voldoen, is het zeer eenvoudig de bijbehorende boom te vinden.

Toen dit algoritme min of meer naar behoren bleek te werken, begon men te denken aan het fitten van multi-pele boomstructuren, d.w.z. tracht de gegeven dissimilarities te benaderen met de som van een aantal aparte boomafstandsmatrixen. Dit bleek vrij eenvoudig te gaan via het algemene principe van alternating least squares. Bij het vergelijken van de multi-pele boomaanpak met gewone MDS merkte Carroll op: "sometimes it may give

you more, sometimes it gives you less, but in general I would conjecture: a tree is worth two dimensions".

Tenslotte behandelde hij een aantal hybride modellen waarin ofwel één dissimilaritymatrix wordt benaderd door een som van boomafstanden en euclidische afstanden, ofwel meerdere dissimilaritymatrixen worden benaderd met individuele mengsels van additieve klusters en eventueel ook nog individueel gewogen dimensies binnen klusters. Voor deze modellen bestaan nog geen standaard werkende computerprogramma's, laat staan enig inzicht in de toepasbaarheid ervan.

In de middag presenteerde Wolfgang Bick (Keulen) enkele resultaten en methodologische problemen naar aanleiding van een toepassing van MDS in een project over kommunikatiestromen tussen stedelijke overheidsorganen, waarbij een radexachtige structuur gevonden werd voor de diverse sectoren van overheidsbemoeyenis. Eén van de interessante data-analytische problemen die naar voren werden gebracht was de vraag, hoe één configuratie van n punten in r dimensies te verklaren uit diverse andere configuraties. Jürgen Bortz (Berlijn) behandelde vervolgens enkele uniekheidsproblemen die men kan verwachten bij het gebruik van niet-euclidische afstandsfuncties in MDS.

De woensdagochtend werd geheel gevuld door Clyde Coombs (Michigan): "Single peaked functions and a theory of preferential choice". Deze theorie probeert noodzakelijke en voldoende voorwaarden te geven voor het bestaan van enkeltoppige preferentiefuncties over een verzameling van stimuli die variëren in twee of meer dimensies. Een eerste aanname is dat preferentiefuncties kunnen worden opgebouwd gedacht uit een eenvoudige combinatie van stijgende en dalende konkave utiliteitsfuncties. Voor sommige dimensies van de verzameling van alternatieven kan gelden: hoe meer hoe beter (maar: 'good things satiate'), voor andere: hoe meer hoe slechter (maar: 'bad things escalate'). Als deze dimensies perfect gekorreleerd zijn is het verder niet moeilijk de klasse van kombinatieregels te vinden die dan een enkeltoppige preferentiefunctie oplevert; zijn de dimensies imperfect gekorreleerd, dan moet een tweede principe worden ingevoerd, nl. dat alternatieven die worden gedomineerd (die in alle opzichten slechter zijn dan één van de andere) niet in de verzameling mogen voorkomen (Pareto-optimaliteit van de verzameling van alternatieven). Deze laatste konditie blijkt wel een noodzakelijke, maar nog geen voldoende voorwaarde te zijn voor enkeltoppigheid. De extra voorwaarden waaraan de verzameling van alternatieven moet voldoen (om een 'efficient set' te zijn) zijn in drie of meer dimensies zeer stringent.

Coombs besprak de konsekwenties van deze theorie voor drie soorten konflikten: a). het conflict binnen een individu dat optreedt wanneer hij/zij twee onverenigbare doelen wil bereiken; b). het conflict tussen twee partijen dat optreedt wanneer zij twee verschillende dingen willen, maar met hetzelfde genoegen zullen moeten nemen (zoals bij loononderhandelingen); c). het conflict tussen twee of meer partijen dat optreedt wanneer zij hetzelfde ding willen maar verschillende dingen zullen moeten akseptereren (zoals bij het kiezen van een partner of het gebruik maken van natuurlijke hulpbronnen). Ook besprak hij de konsekwenties voor z'n eigen unfolding theorie. Eéndimensionaal ontvouwen is een apart geval: als we kunnen aannemen dat de verzameling alternatieven varieert op één dimensie, of liever Pareto-optimaal is in twee dimensies (zoals denkbaar is bij een verzameling weddenschappen die variëren in kans op winst enerzijds en hoogte van de uitbetaling anderzijds; als ze maar op één van beide variëren is het keuzeprobleem triviaal), dan kunnen we verwachten dat het unfolding model werkt omdat in twee dimensies Pareto-optimaliteit een goede benadering is van efficiëntie en efficiëntie impliceert dat alle preferentiefuncties enkeltoppig zijn en enkeltoppigheid impliceert dat er te ontvouwen valt.

Bij meerdimensionale unfolding doemen er echter twee problemen op: ten eerste is nu een Pareto-optimale verzameling van alternatieven een veel grovere benadering van de efficient set zodat we bij complexe stimuli (zoals automobielen of politieke leiders) in 't algemeen geen enkeltoppigheid hoeven te verwachten (wat unfolding onmogelijk maakt). Ten tweede zal er, als de verzameling van alternatieven toevallig wel een aardige benadering is van de efficient set, bij de succesvolle toepassing van een unfolding-programma een interpretatieprobleem optreden. Veronderstel bijvoorbeeld dat een stel stimuli varieert in drie ('onderliggende') dimensies. Dat zij een efficient set vormen betekent o.a. dat zij op dezelfde manier (of precies omgekeerd) geordend zijn in alle drie dimensies en dat zij dus op een wat gekromd vlak liggen in de driedimensionale ruimte. Een unfolding-programma zal een tweedimensionale oplossing opleveren, waarvan de dimensies pas kunnen worden geïnterpreteerd als men de stand van dit vlak t.o.v. de 'onderliggende' drie dimensies zou kennen. Maar die is in 't algemeen onbekend. Al met al geen prettige vooruitzichten voor multidimensionale unfolding.

De laatste twee dagen van het symposion werden gevuld met de gastsprekers Lennart Sjöberg (Göteborg): "Similarity and correlation", Hannes Eisler (Stockholm): "The ratio model in terms of feature matching" (deze kwam in de plaats van Forrest Young (Chapel Hill, North Carolina) die wegens ziek-

te verstek moest laten gaan) en Friedrich Sixtl (Linz): "Interindividual variation, average person and generalized laws of reaction". Bovendien hielden enkele deelnemers nog een praatje: Ulrich Schulz (Bielefeld): "Mathematical comments on INDSCAL", Klaus Henning Hansen (Kiel): "Cognitive hedonistic behaviour theory and multidimensional unfolding" en O. Schlosser (Berlijn): "Independence of similarity measures from population characteristics".

Tot besluit was er een 'ronde tafel discussie' voorzien onder leiding van Eddie Roskam (Nijmegen), die de gehouden voordrachten samenvatte in drie kernthema's. Ten eerste, wanneer we multidimensional scaling opvatten als een theorie over gelijkenisoordeelen, zien we bijvoorbeeld dat als Tversky's model opgaat voor een bepaald domein van stimuli we de betreffende gelijkenissen niet in een MDS-programma moeten stoppen. Ten tweede, wanneer we MDS bekijken als een meetinstrument zien we dat er een grote behoefte is, een 'theorie van taken' in te bouwen en een 'theorie van individuele verschillen' uit te bouwen. En ten derde, wanneer we MDS beschouwen als een manier om structuren te ontdekken, blijkt het nodig te zijn om over een theorie te beschikken t.a.v. de relatie tussen gelijkenis en preferentie. Hierop volgde een nogal onsamenhangende en niet erg vlottende discussie waarvan de sfeer misschien nog het best kan worden aangeduid met Coombs' woorden: "our models are never right, and all we can do is to look carefully how wrong they are".

Leiden, 28 - 12 - 1976

Willem Heiser.

Kopien van de voordrachten kunnen
worden aangevraagd bij

Herr Dr. E.D.Lantermann,
Institut für Psychologie,
der RWTH Aachen,
Krämerstr. 20-34,
5100 Aachen.

Programmatuur.

Culteranalyse.

In november 1975 verscheen het boekje "Klusteranalyse" van E.G.M.Nuijten-Edelbroek. Daarin wordt een elementaire en daardoor zeker niet volledige introductie in klusteranalyse gegeven. Het verschijnen van dit boekje heeft van diverse kanten geleid tot de vraag of hiervoor ook een computer-programma beschikbaar was.

Recentelijk is binnen de afdeling Onderzoeks-assistentie van de Sociale Fakulteit te Rotterdam een programma ontwikkeld waarbij de waarde van de B-koëfficiënt wordt berekend voor elk te vormen kluster.

Ook is een optie opgenomen voor het toelaatbare relatieve verval van de waarde van de B-koëfficiënt na toevoeging van een volgend item aan het kluster.

Voor informatie over dit programma kan men zich wenden tot Mej.C.D.Fiorani of mevr.E.G.M.Nuijten-Edelbroek, afdeling Onderzoeks-assistentie, Sociale Faculteit, Erasmus Universiteit Rotterdam, Burg.Oudlaan 50, Tel: 010-145511, toestel 3539/3549.

Neue europäische Benutzerorganisation für Software-Informationsaustausch

Seit kurzem existiert eine europäische Software-Benutzerorganisation, die den Informations- und Datenaustausch zwischen den bestehenden Informations- und Beschaffungsquellen für Anwendersoftware fördert und deren Aktivitäten koordiniert.

Die Gründung dieser Benutzerorganisation ECSIR (European Consortium for Software Access and Information Transfer in Research and Teaching) geht zurück auf eine gemeinsame Initiative des Projektes SIZSOZ (Modellentwicklung einer Software-Informations-Zentrale am Beispiel der Sozialwissenschaften) der Gesellschaft für Mathematik und Datenverarbeitung (GMD) in St. Augustin bei Bonn, des European Computer Program Institute (EUROCOPI) in Ispra (Italien) und der Program Library Unit (PLU) der Universität Edinburgh (Schottland).

Der Schwerpunkt der Arbeit von ECSIR liegt im Bereich der wissenschaftlich-technischen DV-Anwendung. Im Gegensatz zu bereits bestehenden internationalen Benutzerorganisationen wendet sich ECSIR vor allem an den DV-End-Anwender.

Im Februar 1976 fand in Ispra (Italien) der 1. ECSIR-Workshop statt. Die auf diesem Workshop gebildeten Arbeitsgruppen befassen sich mit Problemen der Vereinheitlichung von Programmkurzbeschreibungen, von Deskriptoren, von Benutzungs- und Implementationsanleitungen und von Programmiertechniken.

Der 2. ECSIR-Workshop wird vom 11. bis 14. Oktober 1976 in Edinburgh (Schottland) stattfinden. Im Mittelpunkt der Diskussionen werden dort europäische Pläne des Rechnerverbunds und der Organisation von Datenbanken stehen.

Weitere Informationen sind in den vom Projekt SIZSOZ herausgegebenen "Proceedings of the 1. ECSIR-Workshop" enthalten.

Die Proceedings können gegen eine Schutzgebühr von 10,- DM bezogen werden bei der

Gesellschaft für Mathematik
und Datenverarbeitung (GMD)
Institut für Software-Technologie (IST)
Projekt SIZSOZ
Schloß Birlinghoven
D-5205 St. Augustin 1

(Diese und die folgende Presse-Information ist uns von Herrn Dr. Langenheder (Projekt SIZSOZ) zugegangen.)

Computer programs in the B.R.D.

Those interested in exchanging programs and/or documentation may find it useful to know of the existence of a group in the Bundes Republik Deutschland that is active in this respect:

The "Gesellschaft für Mathematik und Datenarbeitung mbH",
Institut für Software-Technologie

5205 St. Augustin 1

Schloss Birlinghoven

B.R.D.

They work on a project SIZSOZ (Software-Information Zentrale für die Sozial Wissenschaften), in which information about documentation, standardisation, and availability of programs is accumulated and distributed (all in German language).

Their most interesting publications (as far as I can judge) are:

- a. Anwendersoftware an sozialwissenschaftlichen Instituten
in der BRD (Best.nr. 75003).

This gives an overview of the about 400 programs available.

- b. Bericht über die 1. Arbeitstagung des Projectes SIZSOZ
(Best.nr. 75001).

This gives a number of papers with progress reports
and ideas about the future of social science software.

The publications of the SIZSOZ project can be ordered
according to the "Bestelformular" of the next page.

(für Fensterumschläge vorgesehen)

Gesellschaft für Mathematik und
Datenverarbeitung mbH Bonn
Institut für Software-Technologie
Projekt SIZSOZ

Absender:

5205 St. Augustin 1

Schloß Birlinhoven

Betr.: Bestellung von SIZSOZ-Publikationen

Ich bestelle bei Ihnen gegen Bezahlung der Schutzgebühr⁺ folgende
Publikationen:

Best.Nr.	Titel	Schutz- gebühr	Stückzahl
75001	Langenheder, Werner/Züllighoven, Heinz: Bericht über die 1. Arbeitstagung des Projektes SIZSOZ. Februar 1975	10.-DM	
75002	Langenheder, Werner/Züllighoven, Heinz: SIZSOZ-Signalinformationen: Hardware- und Basissoftware-Ausstattung an wissen- schaftlichen Rechenzentren in der BRD. Juli 1975	10.-DM	
75003	Bongartz, Dieter/Langenheder, Werner/ Züllighoven, Heinz: SIZSOZ-Signalinfor- mationen: Anwendersoftware an sozial- wissenschaftlichen Instituten in der BRD -Ein Programmkatalog- Dezember 1975	15.-DM	
76001	SIZSOZ-EXPERTISEN: Ausgewählte Gebiete sozialwissenschaft- licher DV-Anwendung, Band 1: Linguistik, Inhaltsanalyse, Ökonometrie, Unterrichtsauswertung	15.-DM	
76002	Langenheder, Werner: SIZSOZ-Signalinformationen: Anwender- software-Systeme. Erscheint voraussichtlich Frühjahr 1976	10.-DM	

⁺ Die Bezahlung erfolgt
nach Eingang der Rechnung

.....
Datum, Unterschrift

Instituutsmededelingen

Rijksuniversiteit Groningen, Sociologisch Instituut, vakgroep M & T

Oude Boteringestraat 23, Groningen.

M & T Bulletin nr. 11: Peter Groenewegen, Secundaire Analyse van
het Leefsituatie Survey, augustus 1976.

M & T Bulletin nr. 12: Drs. Hans R. Knol, EFAP, COFAMM en LISREL-II,
september 1976.

M & T Bulletin nr. 13: Hans Pompe en Ap Rutges, Onderzoek naar de
doorstroming van studenten bij de afdeling
Spaans van de Faculteit der Letteren aan de
Rijksuniversiteit van Groningen, december 1976.

Rijksuniversiteit Groningen, Psychol. Inst. Heymans, Oude Boteringestr. 34

Heymans Bulletins

HB-76-235 EX Michon	The pereception and evaluation of time
from a psychological viewpoint
HB-76-236 EX E.v.Essen, P.de Graaf	Beklijven van oordeel
K.Koops, A.Poiesz en
N. Smid	
HB-76-237 EX Anne Hoekstra, Hilda	Een konstruktie van een vragenlijst
Schram en Wim Liebrand	gebaseerd op de motivatietheorie
van Maslow.
HB-76-238 IN J.A. de Jong	Onderwijs en cognitieve ontwikkeling
W. Koops	
HB-76-239 EX Mick Es, H. Brexter	Invloed van de kleur der wanden
en V. Bottema	op de beoordeling van een ruimte.

HB-76-240 RP F.B. Brokken

HB-76-242 EX H.E. Kuipers

HB-76-243 EX G.J. Dalenoort

HB-76-244 IN M.v. Es

HB-76-245 EX S. Haven

HB-76-246 RP F.B. Brokken

HB-76-247 EX J.M.F. ten Berge en

K. Nevels

HB-76-248 IN P.F. Laurens en

W. Noordman-Vonk

HB-76-249 EX J. Baltink

HB-76-250 EX Hoekstra

HB-76-251 EX W.K.B. Hofstee

en P. Trimmer

HB-76-252 EX W.K.B. Hofstee

HB-76-253 EX J.A. Michon

HB-76-254 EX P.J. van Strien

HB-76-255 EX

LITERAL, Literatuur zoekprogramma

Effect van intentionaliteit van
uiterlijke kenmerken en gedragingen
op persoonsoordelen

Goal-directed behavior, adaptation
and learning as objective system
properties

De constructie van 4 onderwijs
evaluatie instructies

Empirical comparisons of two methods
of simultaneous Procrustes-rotation

COMMA: Computations on More MATrices

A General Solution to Mosiers

Oblique Procrustes Problem

Een analyse van de orientatiecursus
functieleer HT 1975

Naar een dialogisch model van de
sociale wetenschap

Towards a theory of intervention
into social systems

Selectie en loting, meningen van
VWO-eindexaminandi

Ethologie als Sociale Wetenschap

The making of the presence-
a tutorial review

Het sociaal karakter van wetenschap

De relatie tussen klient en psycho-
loog bij test gebruik in konsult
situaties

HB-76-256 EX Piet v.d. Burg	Zelfonthulling in de onderzoeks- situatie
HB-76-257 SW Hilda Schram	Paarsgewijze vergelijkingen en enkele problemen daarbij
HB-76-258 SW Louis Becherer, Annemarie van Loon, Lieda Mur, Jos Pantevliet, consult: Gerrit Lang	Een noodvulling voor het tandheel- kundig onderwijs
HB-76-259 SW Euverman, Nieboer, v.d. Velde en Wentholt	De toehoorder als determinant in het persoonsoordeel

Afdeling Datatheorie van Universiteit van Leiden

Van de Geer	Analysis of absolute sympathy judgements of political parties given by members of the Dutch paliament. 1976.
M.J.Koornstra en G.Krijnen idem	Achtergronden en opzet van het toekomst onderzoek. Vooruitberekening van het aanbod en van de ontwik- keling van de funktieervulling van psychologen tot 1985.
De Leeuw idem	Homals .(Voordracht voor de Psychometric Society, Murray Hill, april 1976.) Some convergence theorems for multidimensional scaling .(Voordracht voor de Ned.Stischting voor Psychonomie, Nunspeet, juni 1976.)
Van Rijckevorsel idem	Voorbeeld ADDALS 4 (HoMALS 8). Memo 001 '76. How to use HoMALS 1.
Wolters idem	Models of roll call behavior (Paper for ECPR- conference Louvain-la-Neuve , april 1976. The unfolding of roll calls and thermometer scores. Paper for IPSA World Congress , Edinburgh, aug, 1976.

Formalisering van het niet-formaliseerbare

In de Verenigde Staten en in Engeland is de studie van de formalisering van catastrofes zeer populair aan het worden de laatste tijd. In QSN stonden een aantal titels vermeld die we hieronder hebben overgenomen.

The most obvious reference René Thom's classic - Structural Stability and Morphogenesis (translated by D H Fowler) - W.A. Benjamin, Inc. Reading, Mass. 1975.

This book (likened to the Principion" in the TIMES review) is, I suspect, difficult for both mathematicians and social scientists, also a little obscure in places.

E C Zeeman	"Applications of Catastrophe Theory", Tokyo, International Conference on Manifolds, 1974.
E C Zeeman	"Conflicting Judgements Caused by Stress" - Mathematical Institute, University of Warwick, Coventry, 1974.
C A Ismand &
E C Zeeman	"Some Models from Catastrophe Theory" - in <u>Uses of Models in the Social Sciences</u> , ed. L Collins, Tavistock, 1975.
P J Harrison &
E C Zeeman	"Applications of Catastrophe Theory To Macro-Economics" - Symposium in Applications of Global Analysis, Utrecht, 1973.
R Thom	"Topological Models in Biology" - Topology 8, 1969.
E C Zeeman	"On the Unstable Behaviour of Stock Exchanges" - <u>J Math Econ</u> 1, 1974.
E C Zeeman et al	"A Model for Prison Disturbances" - University of Warwick, Coventry.
R Thom	"Language et Catastrophe: Eléments pour une semantique topologique", <u>Dynamical Systems</u> , (ed. M M Peixoto), Academic Press, N.Y. 1973.
E C Zeeman	"A Catastrophe Machine" - Towards a Theoretical Biology - 4 (ed. C H Waddington), EUP 1972.

ted graph" of "digraph") (1
 a") V_1 en gerichte lijnen
 A, A_1 .

1.
 graph
 an de
 e we
 R. De

Figure 1.

hult samenvalt met V_1 en V_2
 men we het eerste punt van
 het tweede punt van V_1
 en een pijl teekenen die
 e of tweede punt van V_2 te
 de definitie geven van een

e graph is een niet-lege V
 en verzameling pijlen waar
 inkleert met twee punten
 punt en tweede punt. Een V
 en van deze definitie stalle
 plaats erist de definitie d
 niet-lege moet zijn. Een V
 valt buiten de definitie
 k uit het tweede gedeelte
 dere pijl met twee punten

Post-academiale cursussen Statistiek en Meettheorie
voor de Sociale Wetenschappen

De Faculteit Sociale Wetenschappen van de R.U. Groningen organiseert
een aantal cursussen die bestemd zijn voor afgestudeerden, en eventueel
gevorderde studenten, met een methodologisch-statistische specialisatie.

Inlichtingen en inschrijvingen bij Mw. W. Lakerveld, Secretariaat FSW,
Oude Boteringestraat 23, Groningen, tel. 050-115260.

Voorlopig programma:

24 juni 1977

Bayesian Methods in Educational Testing
Prof. Dr. M.R. Novick, University of Iowa

12 t/m 17 september 1977

Applications of logistic test models
Prof. Dr. G. Fischer, Universität Wien

december 1977

Applications of Bayesian multivariate analysis
Prof. Dr. Ch. Lewis, University of Illinois

voorjaar 1978

Analysis of covariance structures
Prof. Dr. K.G. Jöreskog

De volgende cursussen behoren meer tot het reguliere programma:

2 t/m 13 mei 1977

Blok cursus lineaire modellen en LISREL
Drs. H.A.W. van Vianen en Drs. W.H. van Schuur

13 t/m 17 juni 1977

Computer Assisted Bayesian Statistical Methods
Prof. Dr. W. Molenaar

voorjaar of herfst 1977

Discrete Multivariate Analyse: loglineaire
modellen voor contingentie tabellen en het
programma ECTA
diverse docenten R.U. Groningen

Bij de meeste cursussen wordt tevoren inleidende literatuur bestudeerd,
waarna gedurende de bijeenkomsten hoorcolleges worden afgewisseld met
computerpracticum en groepsdiscussie.

SUBSCRIPTION FORM

POSTGRADUATE SEMINARS INFORMATION SYSTEMS TILBURG

Spring 1977

Undersigned (please print):

Name :
Street :
City :
Position/profession :
Employed by :
Address :
Highest degree :
Institute :
Date :

Enrolls for:

January 21

☐ Session 1: Seminar Overview

January 28

☐ Session 2: M.I.S.: The Fuzzy Triad and Other Research Issues

February 4

☐ Session 3: Towards a Framework for Analyzing and Developing Alternative Approaches to M.I.S. Design and Evaluation

February 11

☐ Session 4: Lifecycle School of Thought

February 18

☐ Session 5: Bayesian School of Thought Part I

February 25

☐ Session 6: Bayesian School of Thought Part II

March 4

☐ Session 7: Descriptive Modelling Approaches

March 25

☐ Session 8: Evaluative Modelling Approaches

April 1

☐ Session 9: CYSDEM Modelling Part I (Statics)

April 8

☐ Session 10: CYSDEM Modelling Part II (Dynamics)

☐ Session 11: CYSDEM Modelling Part III (Applications)

☐ Session 12: Summary and Conclusion

Total fees to be paid to postgiro 1083970, make checks payable to Economic Institute Tilburg seminars Dr. Welke.

Please indicate number(s) of seminar(s) you want to participate in: f 30,— per session or f 360,— for full course.

Date: 19

Signature:

Lezingen in Nederland

Delft

17 februari De Sectie industriële organisatie organiseert een lezingen over Netwerkplanning van 13.30-17.00 uur inlichtingen 015 - 133222 toestel 3125

Groningen

24 februari W. Van Schuur: Multidimensionele schaaltechnieken Oude Boteringe str 23 om 2 uur.

Den Haag ?

28 maart en Leergangen modern bedrijfsbeheer organiseren een cursus: netwerkplanning, Pert. Inlichtingen tel 4 april 070-390148.

Utrecht

22 maart Yke Berkhouwer en Albert Verbeek organiseren een bijeenkomst over het log lineaire model van Leo Goodman en ECTA voor de analyse van discrete, multivariate data.

Amsterdam

De medewerkers van de vakgroepen Methoden en Technieken in de Faculteit der Sociale Wetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam houden een stafcolloquium waaraan geïnteresseerde buitenstaanders eventueel na overleg deel kunnen nemen. Het programma voor de rest van dit academisch jaar ziet er als volgt uit:

17 februari	Robert de Hoog	meerdimensionale schaalanalyse
17 maart	Hendrik van der Zee	evaluatieonderzoek
21 april	Don Mellenbergh	recente psychometrische ontwikkelingen
12 mei	Godfried de Wittenboer	het gebruik van processoren in onderzoekshandelen
16 juni		evaluatiebijeenkomst

Indien u belangstelling voor een of meer van deze bijeenkomsten hebt, gelieve contact op te nemen met mevr. J. Zonneveld, Herengracht 528, Amsterdam, tel.: 5252089.

